

Retningslinjer vedr. bibeskæftigelse for læger ansat i Region Hovedstaden, der er omfattet af Aftale om oplysningspligt ved bibeskæftigelse.

1. Indledning.

I forbindelse med overenskomstforhandlingerne 2008 har der i regionerne været opmærksomhed omkring problematikken vedr. omfanget af lægers bibeskæftigelse. På baggrund heraf har parterne indgået en ny aftale¹, som på flere punkter strammer op i forhold til den tidligere aftale.

Som noget nyt er al bibeskæftigelse omfattet i dag. I modsætning til tidligere er bibeskæftigelse ved andet offentligt sygehus samt i egen klinik blevet omfattet af aftalen på linje med bibeskæftigelse i privat regi.

Derudover peger Danske Regioner i deres vejledning på, at der er mulighed for at få oplysning om bibeskæftigelse inden den pågældende læge indgår aftale om en sådan.

Retningslinjerne skal ses som et ledelsesværktøj i dialogen mellem læge og ledelse, ligesom den præcisering, der ligger i aftalen om, at ”lægens indsats i hovedstillingen må således hverken tidsmæssigt eller indholdsmæssigt påvirkes negativt af eventuel bibeskæftigelse”, skal indgå i ledelsens vurdering af om evt. bibeskæftigelse er forenelig med hovedbeskæftigelsen. Det er til enhver tid ledelsens ansvar at sikre, at retningslinjerne efterleves, herunder at der årligt holdes samtaler, hvor der følges op på de tidligere indberettede oplysninger om bibeskæftigelse.

Udover denne aftale¹ er bestemmelserne om offentligt ansattes bibeskæftigelse blandt andet beskrevet i tjenestemandensregulativets § 15, stk. 1 og funktionærlovens § 15.

Gruppen af læger omfattet af ovennævnte er efterfølgende benævnt læger.

2. Hvilke typer bibeskæftigelse er omfattet af oplysningspligten?

Oplysningspligten for læger ansat på sygehuse i Region Hovedstaden omfatter lægefaglig bibeskæftigelse ved privat sygehus/klinik, medicinalvirksomheder/apparaturleverandører og andre offentlige sygehuse.

Ledelsen skal være opmærksom på, at disse oplysninger skal indhentes ved nyansættelser. Aftaleskemaet bør indgå i ansættelsesforløbet.

Lægerne skal af egen drift oplyse ansættelsesmyndigheden om nedennævnte bibeskæftigelser, som lægerne under ansættelsen ønsker at indgå aftale om (se nærmere under punkt 4). Lægen skal orienteres herom i forbindelse med ansættelsen.

Privat sygehus/klinik, egen klinik og lignende institutioner.

Oplysningspligten omfatter al lægelig bibeskæftigelse – fast og ad hoc – for privat ejede klinikker/hospitaler, herunder konsulentbistand (faglig rådgivning, undervisning m.v.) og vagt-/beredskabsforpligtelse.

¹”Aftale om oplysningspligt ved bibeskæftigelse” er indgået i 2008 mellem Foreningen af Speciallæger, Yngre Læger og Regionernes Lønnings- og Takstnævn. Aftalen omhandler lægelige chefer, overlæger og afdelingslæger ansat i regionerne. Aftalen er vedlagt som bilag 2.

Oplysningspligten omfatter (privat) økonomiske interesser så som (med-)ejerskab af privat klinik/hospital og tilknytning i form af bestyrelsesposter.

Oplysningspligten omfatter ikke bibeskæftigelse i et ubetydeligt omfang f. eks. afholdelse af et enkelt kursus eller foredrag inden for samme kalenderår.

Medicinalvirksomheder, apparaturleverandører og lignende.

Oplysningspligten omfatter al lægelig bibeskæftigelse – fast og ad hoc – ved medicinalvirksomheder/apparaturleverandører, herunder (deltids-)beskæftigelse, forskningsarbejde og løsere samarbejder f.eks. konsulentbistand (foredrag, undervisning og artikelskrivning).

Oplysningspligten omfatter (privat) økonomiske interesser så som (med-)ejerskab af medicinalvirksomheder eller apparaturleverandører og tilknytning i form af bestyrelsesposter.

Oplysningspligten omfatter ikke et enkeltstående tilfælde af bibeskæftigelse og i et ubetydeligt omfang f. eks. afholdelse af et enkelt kursus eller foredrag inden for samme kalenderår.

Andet offentligt sygehus.

Oplysningspligten omfatter bibeskæftigelse ved andre offentlige sygehuse, som ikke er en del af ansættelsen ved hovedansættelsesstedet.

Oplysningspligten omfatter ikke (ulønnede) faglige samarbejder, der finder sted i enkelte tilfælde og i et ubetydeligt omfang.

Virksomhed, der kræver Lægemiddelstyrelsens samtykke efter § 3, stk. 2, i Lov om apotekervirksomhed.

Oplysningspligten omfatter endvidere drift af en virksomhed eller tilknytning til en virksomhed, der kræver Lægemiddelstyrelsens samtykke efter § 3, stk. 2, i Lov om apotekervirksomhed.

Øvrige forhold vedr. oplysningspligt.

Den ovennævnte oplysning til ansættelsesmyndigheden vedr. medicinalvirksomhed erstatter ikke indberetningen til Sundhedsstyrelsen vedr. medicinalvirksomhed, som lægerne selv skal forestå.

Lægerne skal desuden af egen drift orientere ansættelsesmyndigheden om, hvilken økonomisk støtte de pågældende modtager fra private virksomheder, fonde, patientforeninger mv. til gennemførelse af forskningsprojekter, og om pågældende i øvrigt har økonomisk interesse i forskningsprojektet.

Den generelle oplysningspligt omfatter ikke størrelsen af honorarer og vederlag, men i konkrete tilfælde – hvis der eksempelvis kan være tvivl om personlig habilitet – vil der efter omstændighederne kunne være et sagligt grundlag for at kræve disse oplysninger.

I øvrigt skal bibeskæftigelse, såvel lønnet som ulønnet, ex. undervisning, bestyrelsesarbejde, konsulentarbejde for anden offentlig myndighed, socialt arbejde mv. altid være af et omfang, der er foreneligt med varetagelsen af hovedbeskæftigelsen. Det er den enkelte læges egen forpligtelse til enhver tid at være opmærksom på, at bibeskæftigelsens omfang ikke går ud over det, der er foreneligt med en tilfredsstillende varetagelse af hovedbeskæftigelsen.

For så vidt angår udfærdigelse af attester er der i Overenskomst for overlæger § 30, Aftale om lægelige chefer § 25 og Overenskomst for yngre læger § 31 fastlagt bestemmelser vedrørende lægers attestudfyldelse. Håndteringen af disse i Region Hovedstaden fremgår af bilag 1.

3. Bibeskæftigelsens forenelighed med hovedbeskæftigelsen.

Ved ansættelse af en medarbejder forudsættes det, at denne kan yde en fuld og effektiv arbejdsindsats i stillingen.

Herudover forventes, at medarbejderne er engagerede, fleksible, loyale og samvittighedsfulde i udførelsen af de pligter, der er knyttet til stillingen.

Engagement, fleksibilitet og loyalitet i forhold til hovedarbejdsstedet kan blive påvirket af bibeskæftigelsens tidsmæssige omfang samt den (privat)økonomiske og prestigemæssige betydning af bibeskæftigelsen.

Det betyder bl.a., at:

- ***Bibeskæftigelsen ikke må hindre eller vanskeliggøre arbejdstilrettelæggelsen eller forringe fleksibiliteten på hovedarbejdsstedet***, herunder må bibeskæftigelsen ikke medføre uhensigtsmæssige patientforløb og inoptimal udnyttelse af udstyr, kompetencer, behandlingskapacitet mv. (fx som følge af vanskeligheder med at sikre tilstedeværelse i overarbejds- og udbudssituationer), manglende muligheder for at realisere mål for service, kvalitet, aktivitet, produktivitet mv. eller forringelse af arbejdsvilkårene for øvrige ledere og medarbejdere på hovedarbejdsstedet.
- ***Bibeskæftigelsen ikke må indebære en risiko for inhabilitet eller andre former for interessekonflikter***. Ved vurdering af eventuelle habilitets- eller interessekonflikter vil det være en skærpende omstændighed, hvis der knytter sig stærke (privat)økonomiske interesser til den pågældendes bibeskæftigelse; fx i form af (med-)ejerskab eller lignende. Viderevisitering af patienter til behandling i privat regi kan eksempelvis ikke placeres hos personer, som har en personlig økonomisk og/eller ansættelsesmæssig interesse i de pågældende privathospitaler og klinikker.
- ***Bibeskæftigelsen ikke må have en negativ påvirkning af den pågældendes muligheder for at varetage ledelsesopgaver og prioritere deltagelsen i udviklingen af hovedarbejdsstedet***, herunder tænkes bl.a. på kvalitetsudvikling i ydelser og effekten af indsatsen samt sikringen af gode rammer for samarbejde, forsknings-, udviklings- og uddannelsesaktiviteter samt faglig og personlig udvikling og motivation blandt ledere og medarbejdere på hovedarbejdsstedet.
- ***Ledende overlæger/klinikchefer som hovedregel ikke kan have bibeskæftigelse bortset fra de tilfælde, der tidligere er nævnt at være undtaget fra oplysningspligten***, dvs., bibeskæftigelse og øvrig ad hoc virksomhed, der ligger i naturlig forlængelse af de opgaver, der påhviler det offentlige sundhedsvæsen. Eksempler på sådanne undtagelser kan være: undervisning, foredrag samt medvirken i aktiviteter i tilknytning til videnskabelige selskaber.
Baggrunden for dette er bl.a., at de, som ledende overlæger/klinikchefer, har ansvaret for en optimal drift.

Der må under ingen omstændigheder varetages opgaver i relation til bibeskæftigelse i arbejdstiden.

4. Samtale mellem lægen og ledelsen.

Alle læger omfattet af ovennævnte aftale, der ønsker at påtage sig bibeskæftigelse, har forpligtelse til at anmode om en samtale med hospitalsdirektionen i forhold til opfyldelse af oplysningspligt om bibeskæftigelse.

Lægen skal anmode om samtalen forinden vedkommende indgår aftale om lægefaglig bibeskæftigelse. Dette gælder også ved fornyelse af eller væsentlige ændringer i eksisterende aftaler.

Samtaler med lægen om bibeskæftigelse gennemføres af hospitalsdirektion/centerledelse. Den enkelte virksomhed kan fastsætte nærmere retningslinjer for den lokale procedure og tilrettelæggelse.

Indgåelse af aftaler om bibeskæftigelse forudsætter dialog om blandt andet:

- Bibeskæftigelses karakter/indhold
- Forventet omfang i tid
- Konsekvenser for arbejdstilrettelæggelsen på hovedarbejdsstedet
- Tilrettelæggelse af afspadsering, samt
- Bibeskæftigelsens forenelighed med efterlevelsen af mål, krav og forventninger formuleret i ledelsesgrundlag, funktions- og opgavebeskrivelser mv.

Beslutninger om bibeskæftigelsen er forenelig med lægens ansættelsesforhold ved hospitalet, træffes af hospitalsdirektionen/centerledelsen og skal begrundes overfor lægen. Direktionen på Rigshospitalet og i Psykiatrien skal træffe beslutning vedr. henholdsvis centerdirektørerne og centerledelserne.

Aftale om bibeskæftigelse skal indarbejdes i skema i bilag 3. Aftaleskemaet udfyldes og suppleres med eventuelle bilag.

Hvis lægen har flere bibeskæftigelser udfyldes ét selvstændigt aftaleskema for hver bibeskæftigelse. Det/de udfyldte skema/er opbevares på lægens personalesag.

Aftalen kan til enhver tid opsiges med et passende varsel.

I et passende varsel ligger, at varslets længde altid skal vejes op mod den konkrete situation og de aktuelle behov. I en konkret vurdering skal varslets længde fastlægges ud fra hvor indgribende en opsigelse vil være for lægen holdt op mod hospitalets/afdelingens behov for at kunne sikre en fortsat optimal opgavevaretagelse.

5. Opfølgning på lægers oplysningspligt ved bibeskæftigelse.

Der afholdes årligt en samtale med alle læger i Region Hovedstaden omfattet af ”Aftale om oplysningspligt ved bibeskæftigelse”, der har oplyst at have bibeskæftigelse. Her drøftes bibeskæftigelsens fortsatte forenelighed med hovedbeskæftigelsen, under inddragelse af de hensyn, der er beskrevet i nærværende retningslinjer. Dette sker med henblik på, at de foreliggende aftaler ajourføres. Efter der har fundet en drøftelse sted, ajourføres og underskrives aftalerne, såfremt der er behov herfor.

Forudses der i forbindelse med den årlige gennemgang ikke ændringer i bibeskæftigelsen inden for det førstkommende år, kan afdelingsledelsen til direktionen indsende en bekræftelse af, at der ikke forventes ændringer i bibeskæftigelsen i forhold til den aftale, der initialt er indgået med direktionen.

Hvis en læge har en aftale om bibeskæftigelse, har den pågældende pligt til at tage initiativ til en fornyet drøftelse, såfremt der sker ændringer i forhold til det tidligere oplyste, fx udvidelse af time-tallet, medejerskab af privatklinik o. lign. Drøftelsen skal altid ske forud for ændringens indtræden, uafhængigt af den faste årlige opfølgningssamtale.

6. Opsigelse af en aftale om bibeskæftigelse.

I forbindelse med opsigelse af allerede indgåede aftaler om bibeskæftigelse, skal den pågældende læge have en skriftlig begrundelse for, hvorfor og hvornår aftalen ønskes opsagt. Lægen skal have mulighed for at udtale sig på baggrund af den skriftlige begrundelse, inden der træffes endelig beslutning om opsigelse af aftalen. Dette sikrer, at beslutningen om at opsiges aftalen ikke træffes ud fra forkerte forudsætninger.

7. Årlig indberetning om lægers bibeskæftigelse.

Hospitalsdirektionen indhenter hvert år i januar måned ajourført bilagsmateriale for den enkelte læges bibeskæftigelse.

Det samlede materiale danner grundlag for en årlig indberetning fra hospitalsdirektionerne til koncerndirektionen vedrørende omfanget af bibeskæftigelse blandt læger i Region Hovedstaden omfattet af ”Aftale om oplysningspligt ved bibeskæftigelse”.

Bilag 1

Overenskomstmæssige bestemmelser vedrørende attester:

For så vidt angår udfærdigelse af attester er der i Overenskomst for overlæger §30, Aftale om lægelige chefer § 25 og Overenskomst for yngre læger §31 fastlagt bestemmelser vedrørende lægers attestudfyldelse.

Attesterne inddeles i to grupper:

A. Attester som udfærdiges uden særlig vederlag:

Udfærdigelse eller medvirken ved udfærdigelsen af attester om de foretagne lægelige undersøgelser og behandlinger samt om disses resultat og om patienternes tilstand, for så vidt den pågældende attest vedrører den sygdom, som patienten behandles eller har været behandlet for på institutionen, eller attesten vedrører sådanne oplysninger, som institutionen måtte ligge inde med, og som i øvrigt ikke uden særlig vanskelighed vil kunne tilvejebringes.

- Dødsattester, herunder kopier, medicolegale ligsynsattester og attester vedrørende transport af lig, indstillings- og optagelsesattester til helbredelsesinstitutioner, plejehjem, alderdomshjem o.l., simple syge- og raskmeldinger, samt
- udtalelser, der kan ligestilles med lægebrev og journaludskrifter, herunder sådanne politiattester, hvis indhold svarer til vidneudsagn.

B. Attester for hvilke der kan kræves særskilt honorar, for så vidt honorar efter tidligere anerkendt praksis har kunnet kræves:

- Attester til pensions- og forsikringsselskaber, samt attester til ankenævn, ankestyrelsen og arbejdsskadestyrelsen,
- attester til sikringsstyrelsen i det omfang, hvor taksten er i henhold til gældende lov,
- speciallægeerklæringer og sådanne erklæringer, der efter deres form og indhold må sidestilles hermed, samt
- politierklæringer og erklæringer til retsligt brug indeholdende nærmere motiveret skøn.

Den tid, der medgår til udfærdigelsen af de attester, for hvilke særskilt honorar kan kræves, kan ikke medregnes i arbejdstiden.

De under punkt A nævnte attester er ikke omfattet af oplysningspligten, da sådan attestudskrivelse ikke betragtes som værende bibeskæftigelse, hvorimod udfærdigelse af den type attester, der nævnes under punkt B betragtes som værende bibeskæftigelse og sådanne attestudfærdigelser er derfor omfattet af oplysningspligten. For disse gælder dog at oplysningspligten alene finder sted i forbindelse med den årlige drøftelse.

Attesterne nævnt under punkt B skal udfærdiges uden for normal arbejdstid dvs. uden for den daglige arbejdstid, hvor den normale drift med undersøgelse og behandling af ikke-vagtmæssig karakter finder sted.

For disse attester gælder:

- attesterne må ikke udfærdiges på virksomhedens brevpapir
- attesterne skal udfærdiges uden for lægens daglige arbejdstid
- lægen skal gøre patienten opmærksom på, at udfærdigelse af attesten ikke sker som led i ansættelsen på virksomheden. Dette kan ske i indkaldelsesbrevet og seneste ved samtalen med patienten
- lægen må benytte eget kontor, men ikke øvrige faciliteter som udstyr mv.